Integrationsstrategi

Beslutsdatum	2018-05-17	**Dokumenttyp**	Policy
Beslutad av	Kommunfullmäktige	**Dokumentägare**	Förvaltningschef för utvecklingsförvaltningen
Diarienummer	2018/KS 0032 003	**Giltighetstid**	Gäller tills vidare

tyresö kommun

Innehållsförteckning

1 Inledning 3

1.1 Målsättning och syfte 3

1.2 Varför en integrationsstrategi? 3

1.3 Vad är integration? 4

1.4 Termer, begrepp och definitioner som används i strategin 4

1.5 Fakta i siffror 5

1.6 Vem riktar sig strategin till? 6

2 På vilka arenor ska Tyresö kommun arbeta med integration? 6

2.1 Arbete och sysselsättning 7

2.2 Förskola och skola 8

2.3 Språkkunskap 9

2.4 Fritid 9

2.5 Bostäder 10

2.6 Delaktighet och påverkan 11

3 Hur får strategin effekt? 12

3.1 Modell för integration 12

4 Hur har vi tagit fram integrationsstrategin? 13

5 Bilagor 14

5.1 Etableringsprocessen 14

5.2 Implementering av integrationsstrategin 15

Senast reviderad av dokumentägaren	
Reviderad med anledning av	

1 Inledning

1.1 Målsättning och syfte

Tyresö är en öppen, tolerant och välkomnande kommun som tar sin del av ansvaret för människor som flyr från krig och förtryck. I fokus för integrationsarbetet, som tillhör det bästa i landet, står att snabbt få nyanlända i arbete och egen försörjning.[1]

Syftet med strategin är att skapa delaktighet, trygghet och hållbarhet genom att utveckla och förnya samspel, arbetssätt och projekt mellan och inom kommunens verksamheter, näringslivet, bostadsmarknadens parter, föreningslivet och övriga civilsamhället. Ett stort ansvar för att integrationen lyckas vilar på den enskilde individen.

1.2 Varför en integrationsstrategi?

Det aktuella världsläget med många människor som befinner sig på flykt undan krig och förföljelse har påverkat Tyresö kommun på flera områden. Den största utmaningen har varit att hitta bostäder till de nyanlända. För att människor ska kunna känna att de är en del av samhället behöver mottagningen av dem som kommer hit fungera på kort och lång sikt. Strategin ska ligga till grund för kommunens arbete för ett integrerat samhälle. Det viktigaste i det arbetet är att uppnå egen försörjning.

I Tyresö kommun har integrationsenheten uppdraget att arbeta med etablering av nyanlända. Deras arbete sker i nära samarbete med arbetsförmedlingen och beskrivs schematiskt i bilaga 5.1 Etableringsprocessen.

Integrationsstrategin jämställs med en policy enligt modellen för styrdokument i kommunens styrprocess.

[1] Tyresös kommunplan 2018

1.3 Vad är integration?

Integration omfattar exempelvis tillträde till arbetsmarknaden, egen försörjning, delaktighet i samhällslivet och kunskaper i det svenska språket. Integration innebär inte assimilation, det vill säga förnekande av kulturell bakgrund och etnisk identitet. Motsatsen till integration är segregation och utanförskap.

I den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna artikel 18, anges att var och en har rätt till tankefrihet, samvetsfrihet och religionsfrihet. Integration omfattar rätten att behålla sin kulturella särart och sin etniska identitet. Däremot måste alltid en viss anpassning ske i olika möten mellan människor och denna anpassning måste vara ömsesidig. Integrationsprocessen sker både på individuell nivå och på samhällsnivå där alla behöver ta ett gemensamt ansvar för en lyckad integration. Processen sker i form av delaktighet i olika typer av sociala relationer i samhället.
Integrationspolitikens mål ska främst uppnås genom insatser som riktar sig till hela befolkningen. Ibland måste däremot dessa insatser ske riktat till en speciell grupp människor för att stödja och möjliggöra integration.[2]

1.4 Termer, begrepp och definitioner som används i strategin

Asylsökande
En utländsk medborgare som tagit sig till Sverige och begärt skydd, men som ännu inte fått sin ansökan slutligt prövad av Migrationsverket och/eller migrationsdomstol. Personen kan bo i eget boende eller i något av Migrationsverkets boenden. Ibland blir personen kvar i Migrationsverkets boende efter beviljat uppehållstillstånd i väntan på att få stöd med bosättning.

Nyanländ person
En nyanländ person är någon som är mottagen i en kommun och har beviljats uppehållstillstånd för bosättning på grund av flyktingskäl eller andra skyddsskäl. Även anhöriga till dessa personer anses vara nyanlända. En person är nyanländ under tiden som han eller hon omfattas av lagen om etableringsinsatser, det vill säga två till tre år.

[2] https://skl.se/download/18.../Projektplan+integrationsstrategi+20121011.pdf

Ensamkommande barn
Asylsökande barn eller ungdomar under 18 år som kommer till Sverige utan föräldrar eller annan vårdnadshavare. Ensamkommande barn kan placeras i ett hem för vård eller boende (HVB) eller i ett stödboende. Avgörande för vilken form av boende som kan bli aktuellt för respektive barn är åldern på barnet och vilket behov av stöd barnet har.

Utrikes född
Alla personer som är folkbokförda i Sverige men födda i annat land (det vill säga även nordiska medborgare). [3]

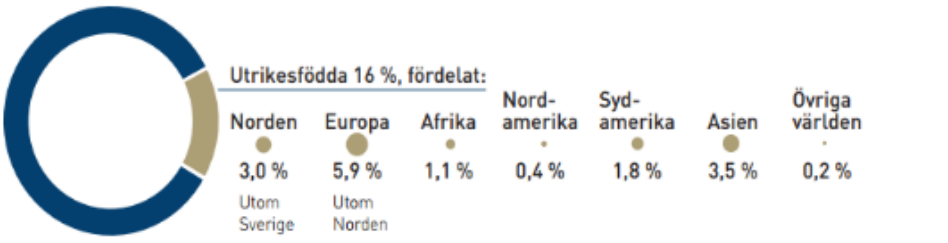
1.5 Fakta i siffror

BEFOLKNING 2016

	Riket	Stockholms län	Tyresö
Folkmängd	9 995 153	2 269 060	47 103
Därav andel (%)			
Kvinnor	49,8	50,1	50
Män	50,2	49,9	50
Utländsk bakgrund*	23,2	32,1	21,3
Utrikes födda	17,9	24,1	16
Utländska medborgare	8,5	10,9	7,3
Medelålder	41,2	39,1	39,2

*Utrikes födda samt inrikes födda med båda föräldrarna födda utomlands. Källa SCB

UTLÄNDSK FÖRDELNING 2016 I TYRESÖ

Källa SCB

Tyresö kommun tog 2015 emot 141 ensamkommande barn. Under 2016 blev kommunen inte anvisad några ensamkommande barn. Under 2017 har kommunen

[3] https://www.migrationsverket.se/OmMigrationsverket/Ordforklaringar.html

tagit emot 17 ensamkommande barn. Tyresö kommun tog 2015 emot 80 nyanlända personer med permanent uppehållstillstånd. 2016 var motsvarande antal människor 103. År 2017 blev 121 personer med permanent uppehållstillstånd mottagna i kommunen.

1.6 Vem riktar sig strategin till?

Integrationsstrategin riktar sig i första hand till kommunens alla anställda på alla nivåer samt politiker, för att de ska kunna tillämpa den i sitt dagliga arbete. Integrationsstrategin är ett övergripande dokument som vägleder och ger stöd gällande vilka områden som Tyresö kommun ska prioritera i arbetet med integration för att skapa delaktighet och inkludera alla invånare. Strategin är också ett dokument som alla som bor och vistas i Tyresö kommun har möjlighet att ta del av.

Integrationsstrategin fokuserar i första hand på nyanlända som kommit hit från krig och förtryck. En nyanländ person är mottagen i en kommun och har beviljats uppehållstillstånd för bosättning på grund av flyktingskäl eller andra skyddsskäl. Även anhöriga till dessa personer anses vara nyanlända. En annan viktig målgrupp är ensamkommande barn. Varje år kommer barn och ungdomar utan medföljande förälder eller annan vårdnadshavare till Sverige för att ansöka om asyl. I Tyresö finns flera ensamkommande barn som bor på boende för ensamkommande eller i familjehem. Barnen kan antingen vänta på asyl eller ha fått permanent uppehållstillstånd. I Sveriges Kommuner och Landstings agenda för integration beskrivs att system och processer för asylmottagande, kommunmottagande och bosättning måste utgå från att alla asylsökande är potentiella nyanlända.[4]

2 På vilka arenor ska Tyresö kommun arbeta med integration?

Regeringen har identifierat ett antal områden som behöver utvecklas och förstärkas för att bygga ett samhälle som håller ihop och för att motverka segregation. Det handlar om effektivare etablering, fler vägar till arbete, fler som slutför sin utbildning och bättre tillgång till bostäder.[5] Tyresö kommun vill utöver

[4] http://webbutik.skl.se/sv/artiklar/skls-agenda-for-integration.html

[5] http://www.regeringen.se/regeringens-politik/nyanlandas-etablering/mal-for-nyanlandas-etablering/

arbete, utbildning och bostad också poängtera att den sociala arenan är viktig för integration, exempelvis fritidsaktiviteter och boendemiljöer. För att nå fler är det viktigt med information och agerande på flera olika arenor.

2.1 Arbete och sysselsättning

Huvudansvarig för genomförande respektive uppföljning: Verksamhetsområde – Arbete och integration i samverkan med Vuxenutbildning och Gymnasieskola med flera.

I Tyresö gäller Arbetslinjen, vilket innebär ett mål om att få alla i egen försörjning så snart som möjligt. Arbete är nyckeln till nyanländas etablering i Sverige. Arbete ger, förutom egen försörjning, möjlighet att utveckla kunskaperna i det svenska språket och om det svenska samhället. Arbete bidrar också till ett utökat socialt nätverk. Många nyanlända är i yrkesverksam ålder och har såväl utbildning som erfarenhet, som i större utsträckning bör tas tillvara, inte minst inom områden där det råder brist på arbetskraft.[6] Den offentliga sektorn och näringslivet kommer under de närmaste åren att ha ett stort behov att rekrytera ny arbetskraft på grund av omfattande pensionsavgångar.

Strategi

- Effektivisera etableringsprocessen genom myndighetssamverkan.
- Erbjuda arbetsmarknadsprogram som insteg på arbetsmarknaden.
- Tyresö kommun som arbetsgivare ska erbjuda praktikplatser. De personer som är folkbokförda i Tyresö och har bott i Sverige i max fyra år ska ha möjlighet att söka dessa platser.
- Validera kunskaper och anpassa utbildningsinsatser för att personer så snabbt som möjligt ska komma i arbete.
- Anordna kurser i att söka arbete så att individer på egen hand etablerar sig på arbetsmarknaden innan tiden för etableringen löper ut.

Indikatorer

Arbete och sysselsättning mäts inom åldern 16-64 år genom följande indikatorer och fördelas på kön:

• Andel utrikes födda i sysselsättning i kommunen.
• Andel utrikes födda i kommunen som har deltagit i arbetsmarknadsprogram.
• Andel utrikes födda i kommunen som studerar.

[6] ibid

• Antalet praktikplatser utslaget på antalet vuxna nyanlända i Tyresö.[7]

2.2 Förskola och skola

Huvudansvarig för genomförande respektive uppföljning: Verksamhetsområden – Förskola, Grundskola, Gymnasieskola, Vuxenutbildning

Nästan alla barn som bor eller vistas i Tyresö är möjliga att nå via skolan. Rätten till utbildning finns bland annat i den allmänna deklarationen om de mänskliga rättigheterna, som en del av de ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna, samt i barnkonventionen. Vikten av utbildning tas också upp i agendan för en global hållbar utveckling som antogs 2015 av FN:s generalförsamling. Agendan består av 17 mål som under de kommande 15 åren ska uppnå tre saker: att utrota extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor i världen och lösa klimatkrisen. Mål 4 ”God utbildning för alla” syftar till att säkerställa en inkluderande och jämlik utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla.

I enlighet med skollagen ska kommunen erbjuda alla barn och elever inom den egna verksamheten en god skolgång i inkluderande lärmiljöer där ett inkluderande förhållningssätt ska genomsyra verksamheten. Förskolan och skolan har ett kompensatoriskt uppdrag och blir därför en viktig del i integrationsarbetet. Förskolan och skolan ska utgöra en arena barn, unga och vuxna möts vilket skapar förutsättningar till integrationsmöjligheter.

Enligt skollagen ska utbildningen ”förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på.”.

Strategi

- Erbjuda utbildning enligt skollagen.
- Fånga upp och anpassa utbildningen utifrån individers kunskapsnivå och inriktning.

Indikatorer

[7] Antalet beräknas på de personer som ingick i etableringen föregående år.

• Andel elever som avslutar grundskolan med godkända betyg.
• Andel elever som fullföljer sin utbildning.

2.3 Språkkunskap

Huvudansvarig för genomförande respektive uppföljning: Verksamhetsområden – Förskola, Grundskola, Gymnasieskola, Vuxenutbildning i samverkan med bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar.

En betydelsefull faktor för integration är språkkunskaper. Språkfärdighet påverkar individens möjlighet till arbete, delaktighet och engagemang i samhället. Att lära sig språk och utveckla det görs i många olika sammanhang, exempelvis på arbetet, praktikplatsen, skolan och fritiden.

Strategi

- Erbjuda plattformar för att praktisera svenska.
- Vuxna lär sig svenska via SFI.
- Barn lär sig svenska i förskola och skola.

Indikatorer

• Andel personer i kommunen godkända i svenska för invandrare (SFI).
• Andel personer i kommunen som uppnått målen i de nationella slutproven för kurs B, C och D i svenska för invandrare.
• Andel elever i kommunen i årskurs nio med minst betyget godkänt i svenska som andraspråk.
• Andelen elever på gymnasiets program språkintroduktion som når betyg motsvarande årskurs nio i svenska som andraspråk

2.4 Fritid

Huvudansvarig för genomförande respektive uppföljning: Verksamhetsområde – bibliotek, kultur, fritid och fritidsgårdar i samverkan med Plan och exploatering.

Arbetsplatser och skolor är naturliga mötesplatser och ger möjlighet till integration mellan människor. Det kan också fritiden göra. Att mötas i föreningar, idrottsklubbar, kulturarrangemang eller andra mötesplatser kan också ha en integrerande funktion. Det som skiljer fritidsaktivitet från skola och arbete är att

det sker på basis av intresse och frivillighet. Det blir en arena för positiva möten. En meningsfull fritid är en viktig byggsten för ett välkomnande samhälle.

Strategi

- Erbjuda riktat stöd till föreningsliv och civilsamhälle.
- Erbjuda ett varierat och inkluderande utbud av fritidsaktiviteter.
- Utveckla mötesplatser för spontanaktiviteter som till exempel bibliotek, fritidsgårdar, multiarenor och utegym.
- Utveckla spontana mötesplatser som till exempel lekplatser, torg och caféer.

Indikatorer

• Utbetalt stöd till integrationsprojekt

2.5 Bostäder

Huvudansvarig för genomförande respektive uppföljning: Verksamhetsområde – Individ och familjeomsorg, Plan och exploatering, Gemensam verksamhet/Fastighet i samverkan med Arbete och integration

Det är enligt lag kommunernas ansvar att ordna bostäder till personer som anvisas till kommunen. En trygg boendesituation är en förutsättning för att nyanlända på bästa sätt ska kunna komma igång med sin etablering, lära sig svenska och komma ut i arbete.[8]

Strategi

- En bra mix av bostäder och variation i upplåtelseformer är viktig för integrationen.
- Utformningen av boendemiljöer och det offentliga rummet ska vara inkluderande för alla invånare.
- Anordna kurser i att söka bostad så att individen på egen hand etablerar sig på bostadsmarknaden innan tiden för etableringen löper ut.

Indikator

[8] http://www.lansstyrelsen.se/Stockholm/Sv/nyheter/2016/Pages/bostadslosningar-vid-mottagande-av-nyanlanda.aspx

• Antal anvisade bostäder

2.6 Delaktighet och påverkan

Huvudansvarig för genomförande respektive uppföljning: Verksamhetsområde: Gemensam verksamhet/Medborgarfokus i samverkan med samtliga verksamhetsområden.

Det är viktigt att alla människor har möjlighet att engagera sig i samhällsutvecklingen. Genom att delta och påverka skapar vi vår gemensamma framtid. Det kanske mest grundläggande är att utnyttja rätten att rösta.[9]
För att få rösta i kommunval gäller följande:

• Svensk medborgare och folkbokförd i kommunen.
• Medborgare i något av EUs medlemsländer eller medborgare i Island eller Norge och folkbokförd i kommunen.
• Medborgare i något annat land än de som räknats upp ovan och har varit folkbokförd i Sverige i tre år i följd före valdagen, samt är folkbokförd i kommunen/landstinget.

Det finns också andra sätt att påverka. Tyresö kommun tar emot synpunkter och förslag från alla som bor eller vistas i Tyresö kommun. Det går att använda sig av synpunktshanteringen, Tyresöinitiativet eller höra av sig via brev, e-post och telefon. Det går också bra att personligen komma till kommunen och lämna synpunkter.

Strategi

- Ge kunskap om och delaktighet i det svenska samhället genom samhällsvägledning.
- Ta fram material på olika språk.
- All kommunikation och material i Tyresö kommun ska tas fram med ett medvetet förhållningssätt och spegla samhällets mångfald.
- Kompetens i främmande språk är meriterande vid viss rekrytering.

Indikatorer

- Antal trycksaker som tagits fram på flera språk.
- Antal sidor på hemsidan som finns översatta.

[9] http://www.regeringen.se/sa-styrs-sverige/det-demokratiska-systemet-i-sverige/delta-och-paverka/

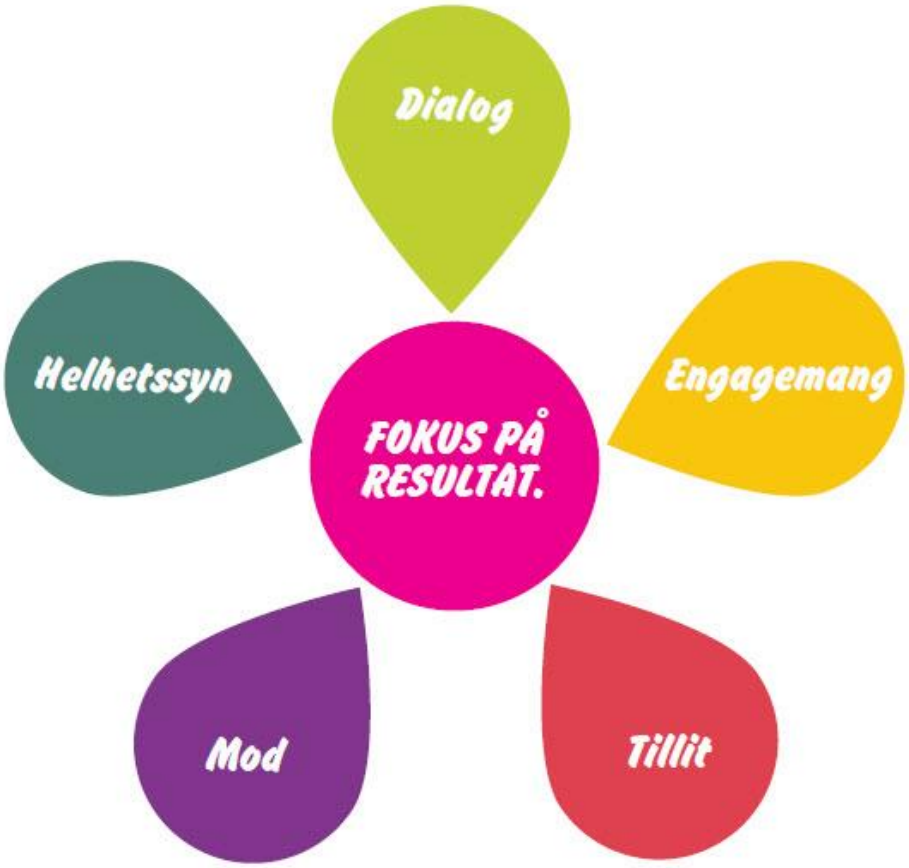
- Antal språk som talas i servicecenter och integrationsenheten.

3 Hur får strategin effekt?

Integrationsstrategin ska ingå i planering och uppföljning på nämndnivå och verksamhetsnivå. Med integrationsstrategin som utgångspunkt ska nämnderna i dialog med verksamheterna själva skapa nämndmål, indikatorer och aktiviteter som tillhör respektive område; arbete och sysselsättning, förskola och skola, språk, fritid, bostad och delaktighet och påverkan. Nämnderna avgör och avgränsar inriktningen i prioriteringar för verksamheten om det bedöms nödvändigt. Uppföljning kommer vara en del av styrprocessen. För att säkerställa en jämställd integration är det viktigt att det görs en könsuppdelad uppföljning. Det är även angeläget att samverkan och samarbete sker och tydliggörs mellan förvaltningarna och med andra organisationer, näringsliv och civilsamhälle. Speciella verktyg och stöd till verksamheterna kommer att tas fram inför nämndarbetet 2018. I bilaga 5:2 finns ett flödesschema där processen för hur strategin ska implementeras beskrivs.

3.1 Modell för integration

Tyresö kommun har tagit fram en ledarfilosofi som modell för hur chefer kan arbeta för att nå målet att bli en attraktiv arbetsgivare. Vi kan även ha utgångspunkt i denna filosofi för att nå målet med integrationsstrategin. Så som vi vill att våra ledare ska leda i kommunen, så vill vi att vi alla ska leda varandra i ett integrerat Tyresö. Figuren kan ses som en blomma med olika färger eller som en människa. Längst upp i huvudet, det gröna fältet, finns dialog. Dialog kan symbolisera vikten av en öppen och tydlig kommunikation med alla som bor och vistas i Tyresö kommun. I det gula och blå fältet, armarna, finns helhetssyn respektive engagemang. Engagemang kan stå för nyfikenhet och intresse för varandra. Helhetssynen innebär att vi alla samarbetar för kommunens bästa. I det lila och röda fältet, fötterna, finns tillit och mod. Mod att våga lita på varandra och tillit för att kunna visa förtroende för varandra. I mitten, magen, det rosa fältet står fokus på resultat alltså arbete, sysselsättning och boende.

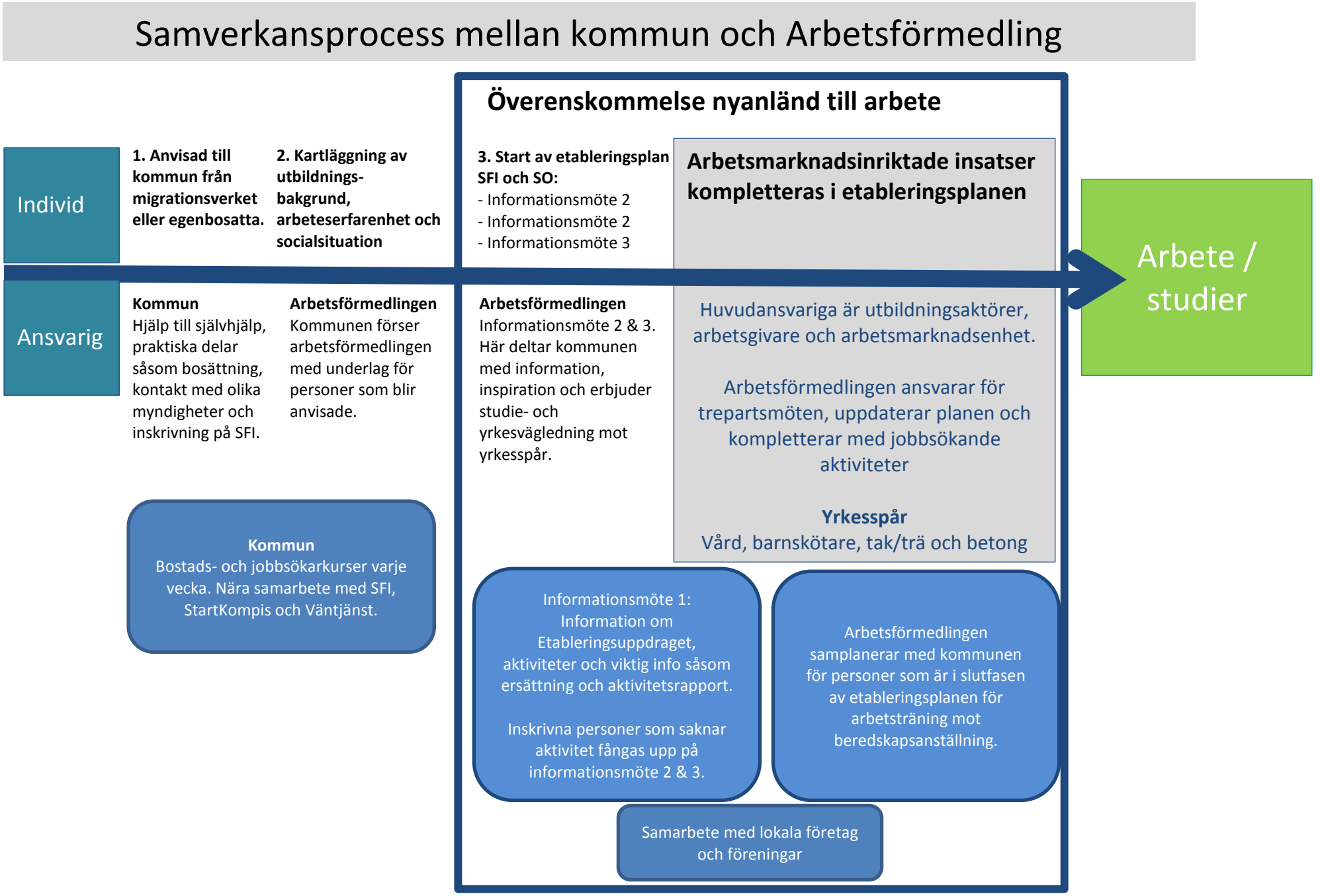

4 Hur har vi tagit fram integrationsstrategin?

En kartläggning har gjorts av olika relevanta dokument för Tyresö kommuns integrationsstrategi. Information har hämtats från interna styrdokument och andra relevanta egenproducerade planer. Dialog har förts med andra kommuner för att se hur de arbetar med integration. Andra betydelsefulla informationskällor är regering, riksdag, Sveriges Kommuner och Landsting, Länsstyrelsen och Migrationsverket. För att förankra och bygga upp strategin har alla förvaltningar fått tillfälle att gå igenom materialet och komma med synpunkter och strategin har remitterats till samtliga nämnder.

5 Bilagor

5.1 Etableringsprocessen

5.2 Implementering av integrationsstrategin

